Instanța de fond: Judecătoria Anenii Noi (sediul Bender) dosarul nr. 2a-3569/23
Judecător : Alexandru Bogdan 2-22191452-02-2a-18092023

DECIZIE

2 aprilie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

având în componenţa sa:
Președintele ședinței, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere și Dorin Dulghieru

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 30.06.2023, emisă în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, cauza civilă la cererea înaintată de ***** către *****privind încasarea prejudiciului material cauzat, -

A CONSTATAT:

Pretenţiile reclamantului:

La data 30.12.2022 *****, fiind reprezentat de Andrei Saracuța, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat.

În motivarea acțiunii, partea reclamantă menționează că, la data de 30.10.2021, deţinutul *****fiind plasat în detenţie, în custodia Penitenciarului nr.13- Chişinău, conform contului personal nr.06, a fost aprovizionat cu obiecte de primă necesitate şi lengerie de pat, după cum urmează: saltea (1 buc.); plapumă (1 buc.); pernă (1 buc.) şi cearşaf (1 buc.).

Pe partea verso a filei contului personal nr.06, deţinutul *****a fost informat cu conţinutul contului contra semnătură şi avertizat prin declaraţie pe proprie răspundere, ca în caz de transfer în altă instituţie sau liberării din detenţie, se obligă de a restitui bunurile eliberate de penitenciar.

La 15.03.2022, în urma transferului în detenţie, în custodia *****, deţinutul *****nu a asigurat restituirea integrală a obiectelor de primă necesitate şi lengerie de pat, de care a fost aprovizionat de ***** şi anume: plapumă (1 buc.); pernă (1 buc.) şi cearşaf (1 buc.).

Prejudiciul a fost evaluat în baza actului pentru evaluarea prejudiciului material cauzat ***** de către deţinutul *****și certificatului, care constituie 468,52 lei. Procedura de recuperare a pagubelor cauzate la locul de detenţie de către persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate este reglementată expres de prevederile art.2361 Cod de executare. La data de 15.04.2022, deţinutului/pârâtului *****i-a fost adus la cunoştinţă conţinutul somaţiei privind valoarea prejudiciului cauzat şi i-a fost propusă achitarea benevolă, însă până în prezent, pârâtul nu a achitat prejudiciul cauzat.

La etapa actuală, ***** se află în imposibilitatea de a recupera pe cale amiabilă paguba cauzată de către deţinutul/pârâtul *****, în mărime de 468,52 lei.

Or, instituţia penitenciară fiind învestită cu obligaţia de a emite ordin de imputare şi de executare silită a acestui ordin, nu are şi puterea substiturii instanţei de judecată în exercitarea prerogativelor eliberării titlurilor executorii în condiţiile legii, după caz, ordinul de imputare nu prezintă un document executoriu care poate realizat, prin intermediul executorului judecătoresc, în condiţiile legii.

Solicită în acțiunea reclamantului, încasarea de la *****în beneficiul***** suma de 468,52 lei cu titlu de prejudiciul material cauzat.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 30.06.2023,s-a admis cererea înaintată de ***** către *****privind încasarea prejudiciului material cauzat și s-a încasat de la *****, născut la 25.03.1998, în beneficiul***** (IDNO *****) suma de 468,52 (patru sute șaizeci și opt,52) lei cu titlu de prejudiciul material cauzat. Totodată s-a încasat de la *****, născut la 25.03.1998, în beneficiul statului suma de 270,00 (două sute șaptezeci,00) lei cu titlu de taxă de stat.

Solicitarea apelantului.

La data de 10.07.2023 *****a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 30.06.2023, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată.

Respectarea termenului de declarare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) a fost pronunțat la 30.06.2023, iar cererea de apel a fost depusă la 10.07.2023, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termenul legal.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05.10.2023, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de *****acordând apelantului, termen de 10 zile de la data recepționării prezentei încheieri, pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu prevederile art. 364 – 365 CPC al RM, inclusiv în limba de stat și într-un număr egal cu participanți la proces, și prezentarea dovezii achitării taxei de stat în suma de 202,50 lei (două sute doi lei, 50 bani).

La 28.11.2023 avocatul Valentin Caisîns acționând în interesele lui *****a prezentat cererea de apel motivată și a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22.01.2024, s-a admis cererea depusă de avocatul Valentin Caisîn în interesele lui *****și se scutește apelantul de plata taxei de stat, la depunerea cererii de apel. S-a primit spre examinare cererea de apel declarată de avocatul Valentin Caisîn în interesele lui *****și s-a stabilit examinarea cererii de apel pentru data 02.04.2024, ora 15:00, în incinta Curții de Apel Chișinău, sala nr.7 (blocul nou) adresa: mun. Chișinău, str. Teilor 4.

Argumentele părţilor.

În motivarea apelului declarat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, solicită casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

A indicat că conform certificatului din 23.03.2022 s-a stabilit că deținutul *****prin nerestituirea la transferarea în alt penitenciar a bunurilor primite în Penitenciarul nr. 13- Chișinău a cauzat instituției prejudiciului material în sumă totală de 468,52 lei.

Prin actul pentru evaluarea prejudiciului material cauzat Penitenciarului nr. 13 - Chișinău de către *****, s-a constatat că deținutul fiind transferat în alt penitenciar nu a restituit instituției lenjeria de pat şi obiecte de primă necesitate, pe care le-a primit la 30.10.2021, conform contului personal, şi anume: plapumă (1 buc.); pernă (1 buc); cearșaf (1 buc).

Prin urmare la caz, nu s-a constatat nici un ordin de imputare emis de către șeful penitenciarului, fiind anexat doar un certificat semnat de către contabilul-şef şi un act de evaluare elaborat de către comisia***** şi aprobat de directorul adjunct al Penitenciarului, care nu poate fi menționat pe care este bazat (facturi, ordin de plată privind procurarea bunurilor de către Penitenciar etc), adică valoarea bunurilor care nu au fost restituite nu este probată.

Mai mult, nu este nici o probă cum a fost transferată de la un penitenciar în alt pe' persoana în cauză, ducând în mâini plapuma, pernă şi cearșaf fără nici o atenție din partea persana intimatului.

Or, conform art. 236/1 Codului de executare se prevede procedura specială de recuperarea prejudiciului cauzat de către deținuți - stabilirea vinei si refuzului de

restituire a bunurilor sustrase și adoptarea ordinului de imputare emis de către șeful penitenciarului, însă un astfel la caz i fost adoptat.

Mai mult ca atât, menționează că deținuții sunt monitorizați, supravegheați, verificați, transferați şi eliberați de către angajații Penitenciarului. NU este clar din care considerente la transferului deținutului respectiv angajații intimatului nu au verificat şi nu au ridicat bunurile în cauză.

Raportând situația reținută la prevederile legale menționate mai sus, se atestă cu certitudine lipsa probelor, ce ar confirma temeinicia încasării prejudiciului: lipsa actului principal ceru prevederile Codului de executare - ordinului de imputare semnat de șeful penitenciarului, as reprezentantul intimatului nu a prezentat probe pertinente şi concludente în confirmarea fapt invocate.

Aşadar, cererea de chemare în judecată depusă de Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău către *****cu privire la încasarea prejudiciului material urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

A solicitat admiterea cererii de apel.

Aprecierea instanței de apel.

Studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate la dosarul cauzei, examinând argumentele expuse în cererile de apel în coraport cu probatoriul administrat și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ conchide asupra necesității adoptării unei soluții de respingere a cererilor de apel și de menținere a hotărârii instanței de fond, din următoarele considerente.

Potrivit art. 385 lit. a) Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: a) să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Articolul art. 373 Codul de procedură civilă statuează că instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Potrivit dispoziţiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanţele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres, obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Respectiv, conform practicii CtEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu art. 276^2 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această

cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Ținând cont de faptul că suma formulată prin cererea de chemare în judecată nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozat la data sesizării instanței, judecătorul a dispus ca prezentul litigiu să fie soluționat potrivit procedurii în cazul cererilor cu valoare redusă, stabilită la capitolul XXI din Codul de procedură civilă.

Dispoziția art. 276^3 alin. (1) Cod de procedură civilă, prevede că procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

Potrivit art. 276^4 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

Norma art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe pentru justa soluționare a cauzei.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

Prevederile art. 121 Cod de procedură civilă stipulează că, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Potrivit art. 776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

Potrivit art. 2025 alin. (2) Cod civil, în cazul deteriorării unui bun, despăgubirea va fi egală cu pierderea valorii bunului şi nu a costului reparaţiei dacă costul reparaţiei depăşeşte disproporţional pierderea valorii.

Conform prevederilor art.2361 alin. (1) Cod de executare, persoanele aflate în executarea pedepselor privative de libertate răspund pentru prejudiciile cauzate din vina lor la locul de detenţie.

De asemenea, în conformitate cu pct.77 din Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583/2006, deţinuţii care au cauzat pe parcursul detenţiei un prejudiciu material penitenciarului ori unor persoane fizice sau juridice poartă răspundere materială în modul stabilit de lege.

Din materialele cauzei reiese că potrivit contului personal nr.06, *****a fost aprovizionat cu obiecte de primă necesitate şi lengerie de pat, după cum urmează: saltea (1 buc.); plapumă (1 buc.); pernă (1 buc.) şi cearşaf (1 buc.).

Pe partea verso a filei contului personal nr.06, deţinutul *****a fost informat cu conţinutul contului contra semnătură şi avertizat prin declaraţie pe proprie răspundere, ca în caz de transfer în altă instituţie sau liberării din detenţie, se obligă de a restitui bunurile eliberate de penitenciar (f.d.11).

Potrivit Actului pentru evaluarea prejudiciului material cauzat Penitenciarului nr.13- Chișinău de către deținutul *****, emis de Comisia Penitenciarului nr.13- Chișinău, din 25.03.2022, la transferarea deținutului *****în alt penitenciar, acesta nu a restituit lengerie de pat și obiectele de primă necesitate care le-a primit la 30.10.2021 conform contului personal, şi anume: plapumă (1 buc.) în valoare de 55 lei; pernă (1 buc.) în valoare 360 lei, şi cearşaf (1 buc.) în valoare de 53,52 lei (f.d.9).

Conform certificatului din 23.03.2022, semnat de șeful secției financiare V. Vîlcu, s-a stabilit că prin nerestituirea bunurilor primite, *****a cauzat*****, prejudiciu material în sumă totală de 468,52 lei (f.d.10).

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 30.06.2023,s-a admis cererea înaintată de ***** către *****privind încasarea prejudiciului material cauzat și s-a încasat de la *****, născut la 25.03.1998, în beneficiul***** (IDNO *****) suma de 468,52 (patru sute șaizeci și opt,52) lei cu titlu de prejudiciul material cauzat. Totodată s-a încasat de la *****, născut la 25.03.1998, în beneficiul statului suma de 270,00 (două sute șaptezeci,00) lei cu titlu de taxă de stat.

La data de 10.07.2023 *****a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 30.06.2023, cu emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată.

Verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe, stabilind starea de fapt și de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că prima instanță a soluționat în mod just cauza, iar argumentele expuse în cererea de apel au un caracter declarativ și neîntemeiat.

Colegiul menționează că prin cererea de chemare în judecată ***** a solicitat încasarea de la ***** prejudiciului material cauzat în sumă de 468,52 lei.

Fiind admisă acțiunea integral, *****și-a exprimat dezacordul cu hotărârea emisă.

La caz, Colegiul stipulează că la data de 30.10.2021, deţinutul *****fiind plasat în detenţie, în custodia Penitenciarului nr.13- Chişinău, conform contului personal nr.06, a fost aprovizionat cu obiecte de primă necesitate şi lengerie de pat, după cum urmează: saltea (1 buc.); plapumă (1 buc.); pernă (1 buc.) şi cearşaf (1 buc.). Pe partea verso a filei contului personal nr.06, deţinutul *****a fost informat

cu conţinutul contului contra semnătură şi avertizat prin declaraţie pe proprie răspundere, ca în caz de transfer în altă instituţie sau liberării din detenţie, se obligă de a restitui bunurile eliberate de penitenciar. Acesta a fost informat despre consecințele deteriorării bunurilor acordate în folosință.

Astfel, prin actul de constatare, la procedura de transfer a deținutului s-a stabilit că acesta nu a restituit bunurile perna, plapuma și cearșaful.

Prin urmare, se constată că instanța de fond corect a dispus încasarea sumei de 468,52 lei în calitate de prejudicial material de la *****.

Colegiul consideră că prin cererea de apel nu s-a adus probe că apelantul a a returnat bunurile instituției penitenciare, respectiv, urmează a fi cerința de admitere a cererii de apel declarate.

Luând în considerare cele menționate mai sus și având în vedere faptul că, prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele cauzei, a apreciat obiectiv și sub toate aspectele probele administrate la dosar, adoptând o hotărâre legală și întemeiată, aplicând și interpretând corect normele legale, iar cererea de apel declarată este neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de respinge apelul depus și de a menține hotărârea emisă, ca legală.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 390 CPC, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

DECIDE

Se respinge cererea de apel declarată de ***** .

Se menține hotărârea Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender) din 30.06.2023, emisă în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă, cauza civilă la cererea înaintată de ***** către *****privind încasarea prejudiciului material cauzat.

Decizie este irevocabilă și nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Dorin Dulghieru